

doopsgezinde
gemeente
leeuwarden

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

5 september 2021

Voorganger: Tjitske Hiemstra

Pianist: Oeds Wijnsma

Zangers: Petra Prins en Nynke Smit

Thema: *Geroepen tot ...?*

* Mededelingen en aansteken van de kaars

* Bemoediging en groet

* Zingen *In de veelheid van geluiden* NL 283: 1,2,3,4

* Gebed

* Saakje Zijlstra van muziekstichting Appassionata verrast ons met een ANANAS
Ananas als symbool van gastvrijheid

* Zingen Daar waar liefde heerst NL 568a (Ned,Frysk)

* Bijbellezing Rechters 6: 11-24

* Zingen *Ga met God en Hij zal met je zijn* NL 416: 1,2

* Bijbellezing Matteüs 25: 35-36 - de 7 werken van barmhartigheid
Alles is genade. Een biografie van Dorothy Day door Jim Forest
(2020, Uitgeverij DAMON, Eindhoven)

Afgelopen vakantie op de boot had ik tijd om elke dag een stukje verder te lezen in de biografie van, ofwel het boeiende levensverhaal van Dorothy Day. De titel is: *Alles is Genade*.

Jim Forest is de auteur, die ook een biografie over Thomas Merton heeft geschreven. Hij schildert zijn eerste ontmoeting met Dorothy Day als volgt: "Zij was toen nog maar 63, maar voor een jong iemand als ik leek ze zo oud als Abraham en Sarah. Wat was ze een knappe vrouw! Ze had een lang gezicht met hoge prominente jukbeenderen die de aandacht richtten op de grote, diepblauwe, amandelvormige ogen, die het ene moment plagerig, het volgende lachend en een moment later weer ernstig konden zijn. Ze droeg haar grijze haar met een scheiding in het midden en vlechten die ze als een zilveren bloemenkrans om haar hoofd had vastgezet. Ze zag er fris en helder uit, zonder enige make-up."

Paus Franciscus noemde haar één van de vier grote Amerikanen, samen met Abraham Lincoln, Marthin Luther King jr. en Thomas Merton. Velen zien haar als een Franciscus van de 20ste eeuw, als een moderne heilige. Alles wat ze deed, deed ze radicaal: haar anarchisme, haar geloof, toen ze katholiek werd, haar inzet voor de armen, haar protest tegen oorlog.

Dorothy Day is geboren in New York op 8 november 1897 en overleden in november 1980: 83 jaar oud. Ze bewoog zich vooral in radicaal-linkse kringen als journalist en verpleegster. In de tijd van de Russische Revolutie was ze atheïst, die graag tussen de middag een kerk binnenliep. Ze onderging een illegale abortus in de hoop dat haar vriend bij haar bleef. Maar helaas. Toen ze van haar tweede grote liefde zwanger bleek, koos ze voor de baby en brak met de vader, die niet wilde trouwen, terwijl zij in die tijd katholiek was geworden.

Tijdens de grote crisis van de jaren dertig bad Dorothy om de vervulling van haar diepste wens: om vanuit haar geloof te kunnen werken voor arbeiders en verschoppelingen. De volgende dag ontmoette ze de gelovige Peter Maurin, een Franse immigrant, 20 jaar ouder, die een uiterst sober en celibatair bestaan leidde. Hij bracht haar op het idee een eigen krant op te richten: The Catholic Worker. Op 1 mei 1933 werden de eerste exemplaren voor een cent per stuk verkocht op Union Square. Het werd een succes. In december was de maandelijkse oplage al 100.000. Dorothy Day schreef met name zelf de krant vol met revolutionaire ideeën over de taak die kerk en overheid hebben voor de armen. Na verloop van tijd werd de redactieruimte, Day's appartement, een toevluchtsoord voor daklozen. Peter Maurin schreef een artikel waarin hij alle christenen opriep om de verschoppelingen een thuis te bieden, als waren zij Christus zelf. Ze huurden een appartement voor 10 dakloze vrouwen en daarna een ruimte voor mannen. Uiteindelijk werden dit wereldwijd tientallen 'huizen van gastvrijheid', waarin vrijwilligers de werken van barmhartigheid uit Matt. 25 praktiseerden en ze waar nodig en mogelijk werk- en dakloos geraakte medemensen voorzagen van eten, kleren en een slaappleats. Ze inspireert nog altijd mensen tot daadwerkelijke barmhartigheid zelfs tot in Amsterdam Zuid-Oost en Amstelveen.

De redactie van de Catholic Worker bleef in de jaren dertig strikt pacifistisch. Ook in de Tweede wereldoorlog verklaarde Dorothy Day dat de krant trouw aan de Bergrede pacifistisch zou blijven. Mannelijke leden weigerden militaire dienst en werden gestraft met opsluiting. Day stelde zich in dienst van gewonden en andere oorlogsslachtoffers. Ze was tegen de wapenwedloop van de Koude Oorlog. Deed niet mee aan de oefeningen ter voorbereiding op een nucleaire aanval; "Alsof je een kernoorlog zou kunnen overleven". In 1957 kreeg ze daarvoor 30 dagen celstraf.

Ze streed tegen het racisme, protesteerde tegen de Vietnam-oorlog, ging in hongerstaking... En trok zich bij tijd en wijle terug in stilte en gebed. Naast al haar oneindig veel inspirerende lezingen overal in de VS en daarbuiten, haar vele ontmoetingen met mensen en het schrijven voor de krant, was er het opvoeden van haar dochter Tamar en tijd voor haar kleinkinderen etc. Te midden van alles wat ze deed en dacht, stelde ze altijd Christus centraal in haar leven. Ze hielp velen één van de belangrijkste Bijbelse waarheden beter te begrijpen: dat iedere persoon het beeld van God in zich draagt en daarom onze erkenning en respect verdient, ook als iemand beschadigd is door de gebeurtenissen en omstandigheden van het leven. Zij herinnert ons eraan dat Christus werkelijk aanwezig is in de kleinste en armste persoon. Ze gaf een verbazingwekkend voorbeeld van gastvrijheid en barmhartigheid.

*We kennen allen de diepe eenzaamheid.
We hebben geleerd dat de enige oplossing de liefde is,
en liefde brengt gemeenschap met zich mee.*

* Zingen

Brood zal ik geven

NL 1007

* Overdenking

Gemeente van Christus,

"Geroepen tot ... ?" is ons thema vandaag. De eerste zondag van september, start van een nieuw seizoen. De scholen zijn weer opgestart, de straten zijn vol met nieuwe studenten. En waartoe zijn wij als gemeente in het centrum van de stad geroepen nu we hopen dat de heftigste coronatijden wat achter de rug zijn? Wat voor vuur brandt hier in ons midden, in onze gezamenlijke harten, wat is onze roeping voor het komende jaar? Of is onze basale roeping: Gastvrijheid??

Een open houding, waar van alles uit voort kan komen en van alles kan laten groeien en bloeien!

Je weet immers nooit wat er binnen komt lopen, als het hek open is. De lezingen begonnen vandaag met het verhaal van Saakje: haar dank voor onze gastvrijheid en haar kado van de **ananas** als symbool van gastvrijheid! Zoveel vrijwilligers maken ons tot een gastvrije gemeente. Saakje was vandaag de opmaat naar de lezingen over Gideon en Dorothy Day.

Het verhaal van Gideon is al heel oud. Hij was één van de richters of rechters over Israël in een heel moeilijke tijd van 7 jaar lang invallen van Midjanieten en andere plunderende nomadenvolken in de tijd dat de oogst op het land stond. Als sprinkhanen vraten ze de velden leeg. Onze lezing begon met: "Toen kwam er een engel van de Heer, die gaat zitten onder de terebint of eik bij Ofra. Als je de Bijbelverhalen wat kent, zie je dan ook Abraham voor je, die 3 gasten ontving onder de terebint of eiken van Mamre. Een maaltijd voor hen klaarzetten en hoorde dat Sara zwanger zou worden, dus een gastvrijheid die uitliep op een nieuwe toekomst! Hoe zal dat gaan bij Gideon, die in de verborgenheid aan het tarwe dorsen is? Hij reageert meteen op de engel met pittige vragen! Vragen die na het bezoek van de profeet in zijn binnenste waren opgekomen? Tijdens dat dorsen heb je immers volop tijd om je gedachten te overdenken. Als de engel zegt: "De Heer zei met je" reageert Gideon met de woorden: "Als God ons werkelijk bijstaat, waarom overkomt dit ons dan allemaal? Waar zijn die wonderlijke daden van vroeger, toen het volk uit Egypte werd geleid." De engel reageert met een opdracht, zeg maar roeping: "Toon je moed en bevrijd Israël". Gideon reageert met zijn lage afkomst: Uit die armste stam Manasse; niets in te brengen en hijzelf is ook nog de jongste van de familie. Maar de engel (Heer) blijft bij zijn roeping: "**Dat kun je omdat ik je bijsta**". "Ik sil mei dy wêze" yn it Frysk, Ik ben met U (NBG) en we horen hierin meeklinken de roeping van Mozes bij dat vurige braambos. En net als Mozes vraagt ook Gideon om een teken. Ga nog niet weg, zegt hij. Net als bij Abraham bereid hij een geitenbokje en bakt brood en biedt het hem gastvrij aan. De engel vraagt om het vlees en brood op een rotsblok te leggen en het vocht erover te gieten. Met zijn staf raakt hij het voedsel aan en het wordt één grote vuurvlam, waarin de engel verdwijnt en waarin Gideon zijn roeping vol innerlijk vuur gaat voelen als zijn levensopdracht. Hij zal het kunnen, omdat God hem bijstaat! Vanuit dat besef bouwt hij een altaar voor de Heer met de naam: *De Heer geeft rust, of De Heer is vrede*. (Gideon vraagt nog meer tekens en verslaat uiteindelijk de Midjanieten met slechts 300 man, met fakkels, ramshoorns en kruiken stuk slaan) Gideon wordt geroepen om richter te zijn en het land heeft onder zijn leiding 40 jaar rust.

Dit hele Gideonverhaal begon met zijn gastvrije openstaan voor de engel en zijn opdracht!

En hoe ontdekte Dorothy Day waartoe zij geroepen was in haar leven? Journalist en in 1918 verpleegster geworden (20 jaar) in de tijd van de griepepidemie, omdat er niet voldoende mensen waren om hen te verplegen. "Niet langer zag ze menselijk lijden alleen door de lens van een verslaggever of activist; twaalf uur per dag zat ze er middenin, en leerde haar lijdende medemensen bij naam kennen." Ze heeft daar 2 jaar gewerkt geloof ik, voor ze zich weer richt op schrijven en journalistiek. In 1923 schrijft ze: "Tot mijn verbazing bid ik nu elke dag. Ik begon omdat ik de behoefte voelde. Ik merkte gewoon dat ik bad. Knielen doe ik niet, maar ik kan bidden terwijl ik wandel." Als ze later moeder is geworden en toegetreden tot de kerk volgen duistere jaren van zoeken naar werk dat haar geloof, haar toewijding aan sociale rechtvaardigheid en haar roeping als schrijfster verenigt. Tijdens de Grote Depressie begin dertiger jaren ziet ze zichzelf aan de zijlijn staan, als getuige die verslag uitbrengt van de Hongermars met zo'n 600 werkloze mannen en vrouwen. Later zit ze in een kerk in tranen te bidden; een gebed dat vanuit het diepste van haar ziel komt: "Ik bad dat God mij een manier zou tonen waarop ik mijn gave in zou kunnen zetten voor de arbeiders en voor de armen." Als ze later van Washington naar huis gaat in New York, blijken ze daar bezoek te hebben van een onbekende man op zoek naar Dorothy. Het was Peter Maurin: "Zijn hele manier van doen straalde vriendelijkheid, levenskracht en intellectuele rijkdom uit". Hij was door een uitgever naar haar toegestuurd. De volgende dag komt hij terug met een driestappenplan waarvoor hij haar

hoopt te winnen; (1) het oprichten van een krant 'om de geesten te verlichten', (2) het stichten van huizen van gastvrijheid voor wie voedsel en onderdak nodig had, en (3) het vormen van agrarische gemeenschappen die zowel arbeiders als intellectuelen weer in aanraking met het land zou brengen. Later zegt Dorothy: Ik had niet het idee dat punt 2 en 3 iets met mij te maken hadden, maar van kranten had ik wel verstand.

Als je Dorothy Day zet naast Gideon, dan is Peter Maurin de engel die haar roept en uitdaagt. En zij neemt hem serieus! Vele anderen zagen hem als de zoveelste profeet of dromer. Dorothy kende het type en toch nam ze de tijd voor Peter; oprecht geïnteresseerd in zijn boodschap! Een radicale katholieke krant beginnen! Als Dorothy's familiegeschiedenis, levenservaring en religieuze overtuiging haar voor iets hadden klaargestoomd, was het wel voor deze taak.

"Maar hoe beginnen we zoiets?" vroeg ze

"Ik formuleer de basisprincipes", verklaarde Peter

"Maar waar halen we het geld vandaan?"

"In de geschiedenis van de heiligen" antwoordde Peter, "wordt kapitaal bij elkaar gebracht door te bidden. God stuurt je wat nodig is wanneer je het nodig hebt. Je zal de drukker kunnen betalen. Lees gewoon de heiligenlevens".

En zo gebeurde: Het geld kwam van donaties, abonnementen etc. De eerste krant verscheen op 1 mei 1933 en al snel ontstonden er huizen van gastvrijheid, steeds meer en wijder verspreid en later ook agrarische gemeenschappen met aandacht voor circulaire landbouw en duurzaamheid.

En dit alles op basis van de werken van barmhartigheid: hongerigen voeden, dorstigen te drinken geven, vreemdelingen opnemen, naakten kleden, zieken en gevangenen bezoeken. Vanuit de houding van de Bergrede rond vrede, gerechtigheid etc.

(hierover vertel ik over 2 weken met de vredesavond)

Ons thema vandaag is: Geroepen tot ... ?

Nu zijn wij geen Gideon en geen Dorothy Day, maar wel hebben we allen onze eigen roeping of taak en vaak is er ook een soort van engel in ons bestaan die ons dat duidelijk maakt!

En om dit verhaal rond te maken sluit ik af met de roeping van onze gemeente na corona.

Wat kunnen we hier betekenen als Menniste huis van gastvrijheid?

Wat vullen wij in bij ons thema: Geroepen tot ... ?

U kunt allen meedenken, meewerken, meefinancieren, meeleven en meebidden.

En dit alles kunnen we omdat God ons bijstaat, zoals bij Gideon!

En wie weet zeggen we met Dorothy Day uiteindelijk: "Alles is genade".

Dit gastvrije Huis vol van Vrede, Vriendschap en Liefde.

Ik hoop dat dat zo mag zijn en blijven,

Amen

* Orgelspel

* Welkom aan zr. Swanhilde de Jong uit Zuidlaren (per 1 januari weer lid van onze gemeente)

* Voorbeden / gebed... *Vrede wens ik je toe* Opstaan! nr. 31

* Slotlied *Zoekend naar licht, hier in het duister* NL 1005

* Zegenbede

Hear, wy freegje no, Jo seine op ús wei
Hear, wy freegje Jo, wês mei ús eltse dei (2x)
Amen

We doven de kaars en nemen in ons binnenste het licht met ons mee naar huis.

* Collecte bij de uitgang voor de Arme Kant van Nederland + eigen Gemeente (rozet)

De werkgroep Arme Kant van Nederland/EVA is een interkerkelijke werkgroep, ingesteld door de Raad van Kerken in Nederland en het arbeidspastoraat DISK. Door de economische crisis is hulp aan de armsten in de samenleving harder nodig dan ooit.

* * * * *

Mededelingen

Vrijwilligers gevraagd voor de 1e Kliederkerk van dit seizoen: 12 september om 15.30 uur
Geef je op bij Petra Prins

U wordt gevraagd om alle geldende Covid-19-maatregelen na te leven.

Aanmelden voor de diensten is niet meer nodig, maar er wordt wel een lijst van bezoekers aangelegd voor het geval achteraf blijkt dat een persoon die in deze dienst aanwezig was, besmet is met COVID-19. In dat geval wordt deze lijst ter beschikking gesteld aan de GGD i.v.m. het voorgeschreven contactonderzoek. De lijst wordt op een afgesloten plek bewaard en aan niemand ter inzage gegeven. Twee maanden na de dienst wordt deze lijst vernietigd.

De diensten worden op video opgenomen en zijn via de website van de gemeente, onder het kopje 'Preken en luisterdiensten', tot de daaropvolgende zondag te bekijken. Helaas moet dit vanwege de regels van Buma/Stemra, anders kost het de gemeente heel veel geld i.v.m. copyrights.

📄 www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Mededelingen voor de liturgie graag uiterlijk vrijdag 12.00 uur e-mailen naar: hannab@online.nl en ellesfeenstra@outlook.com

Bovenstaande mededelingen vindt u ook op 📄 www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Liederen (NL) overgenomen uit *Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk*.

Liederen (Opstaan!) overgenomen uit *Opstaan! Meer liederen uit Iona, Glasgow & de rest van de wereld*